

Ãééóìåíòú Àðõèâííäî ôííäà è èõ ïðåäñòàâëåíèå à àðõèâíûõ, áèáëèòå÷íûõ è ìóçåéíûõ àâòíà

Àâòîð þëèÿ þðüââíà þìàøåâà
05.08.2012 å.
Íñëåäíå ëíâéåíèå 27.08.2012 å.

Summary. The report is devoted to essential problems of the creation descriptions (records) in archive, library and museum catalogues and scanned images (master-copy) of documentary heritage.

Óàìà áúñòòíééíéý ñéíæíá è íàéí
 íáñòøæääálá: Ó÷åò è ííéñáíéå ðóéííéñíûô, ñòàðííá÷àòíûô íàíýòíééíá íéñüíáííñòè è
 äðóäéö ñòñòíðè÷åññééö ñòñòí÷íééíá àððéäáíûô äíéóíáíóíá ã òðåõ ðíäñòåäííûô
 õííäåõ, ððàíýùèõ éóéüööðííá íáñòäéäéå ñòðàíû: íóçáéíí, áéáéëíòå÷íí è àððéäíí.
 Ýòí áääéäíéå çäéðåíéíí á çäéííäàòåäéüñòåå ðòò è á ííäçäéííûô àéòåõ,
 ðääñòééðþùéõ áÿòåäéüííñòò á òíé èéé èííé íáéäñòè. [ÓÇ–125; ÓÇ–54; Íñòàííäéáéå,
 1998; ÓÇ–78]

Íà íðàéðòéêá
íóçåéíúé, àððøéâíúé è áèáéëíòå÷íúé ôííäú íá ÿâéýþöñý çàíéíóòùè ñóùíñòýìè, à
íáúåéòú, íòíåñâííúå è íéì, ðàñïðåäåéýþöñý íåæäó íðääíéçàöèýìè â ðäçéè÷íúó
íðííðöéýò ðåééí íåðäçii, -óí èåæåáý èç íðääíéçàöèé ððáiéò â ñåéò ñíáðåíéýò ðó
ééé èíþ -áñòú ñííðåáéüííâí ôííäá.

Íáíáéé! Í
Óáááéáááíííñóöüþ ííæéííí ñíéàçàòü, -ðíí ëèòðü íáçíá-ëòðåéüíáý -àñòü íóçååå, áèáéëëíòåéé è
àððóéåííá áííåéåííò ñ-ð-åò è ííèññíéáéíá ííí ýðèí ííðåééééáé

līë-àëèåàÿ äïäîâïðåííñòü, ïðè
êîòïðîé åñâ çíàþò î iðíáëåìà «ñïðåäëåëüíûõ òåððèòïðèé», íí íèêòî íå õî-åò
ïçåó-÷èou åå è iðåäïðèíþou iðåêòè-÷åññèå ñøaaë äëÿ åå ðåðåíèÿ, ÷ðåâàòà
íåíáðåòèùìè ññëåäñòåèÿìè, íñíáåíí à ñâýçè ñ àêòèåíùí áíåäðåíèåì èíóïðìàöèííñòü
ðåðñííñòü

íàñëåäèÿ.

Äëÿ ïäöååðæääíèý ïñëåäíåäî
òåçèñà íåñëüèí ïðèìåðâ.

Â à ð ô è â ï î é

ñôåðå ïðåðàìíñúå ñôðääñòåå, êîòïðûå ðàçâèåàåò è åíâäåðÿåò ðîñàðöèå1, å ðàïèåò Åäéííé åâòñìàòèçèðíåáííé
éíðîñìåòëéííé ñèñòåìû, ñïñòýüåé èç òðåò ïðåðàìíñúò êíñïåäññå Áðòèåíúé
óñíå, Ôññåíåé ëåòåæíå è Ôåíðåæüíûé óñíåíåé ëåòåæíå, íåéåäåþò çàëíæåííù åùå
íà ýóäå ëò ïðåñòåðåðíåíéý ïòåíöèåéñí ðàçåèòå ñòðåñòñíó ïñèñàíéý ëþáûõ åèåíå
íåúåéòå ëóéüooðíñå íåñéåäéy [þìàøååà, 2011a]. Íà ïðåèòåå, å àðõeååò ìóçåéíûå
ïðåäåìåòó õ-èòûåàþòñy è ïñèñûåàþòñy êåé ååèíéò ñðåíåíéý (ò.å. êíñïéåññû
íóçåéíûõ íåúåéòå) è ññåñòååííå êåé åíèòåíòû. ñòðóéòòðå ïñèñàíéý åíèòåíòå,
åí-íåðåúò, í-åíú åéèçåå ñòðóéòòðå ïñèñàíéý íóçåéíûõ íåúåéòå, å åí-åòíðûõ, íà
ïðåðàìíñí õðåíåå èíåðåå ãíçåññòðåíñòû ñóéñæíåíéý, ðåñòèðåíéý è êíñéòåòèçåöèè ò. å.
ïðùåå åíåðý, óååéè-åíéý êíèè-åñòåå ïñéåé, íðåðåíåçíå-åñíûõ äéy ïñèñàíéý
ðàçèè-íûõ åòðèåóòå íåúåéòå.

Yòò ìäöò

Ñòðóêòóðà ïïèñàíèÿ, ðåàëèçîâàíàÿ

Á Ááçá ãáííúô Áíñóöääðñòåâííííííä ðååñòðå ò-ð-åòå óíéèåëüíûô áíéöåíåíòå, ííéññòöþþñííðååðñòåðåòå ðíðíöéýðó «Èéñòå ò-ð-åòå è ííéñàíèý óíéèåëüíííä åíéöåíåíòå», à ðåéæåå áééþ-ð-åòå à ñååý-àñòü ííéåé, èíòíðüå çàèíñòåâíåíù èç ñòåíü ííéñàíèý éíéæíúô íäíýöíééåíà, ðàçðååíòåííííííé Áððååíäðåòè-åññéïé èííéññèåé ÐÁí.

Íåñêîëüêî ëåò íàçàä â

Áinóoääðñöåâáiíí èñòïðè-âññéï íoçååå (ÃÈ) á ðàïèæäo iðéiyòíé á iøçååå á 2000 á. È ðåäæéçíâùåâåðäéñý lðïâðäaiíù eíôðìðæòeçåöèé ó-âðóíí-ôííâíâíé ðåáâíòû [Eíôðìðæòeçåöèý, 2008] á lâñéñéüéèò «iñäðâíé-íúõ» lòååéæäo (ñ òí-éé çðåíéý ððâíéíùõ á íéõ éíëéâéöéé) áúéé è ðåäiðéiyòû iññöðéè níçäâíéý iðäðâííííñâíáâíéý, éíòïðñá áú õäíâéâðâíðýéí ððâáâíâíéý. Eíñöðöðéöéé íí ó-âðò è íâåññâ-éââæíí âíçílæííñòû iññíâñðòâáííñâí ó-âðò «-óæäâûõ» íâúâéðòâ. Òâé, á lòååéæä iññüíâííùõ èñòïðè-íééâ áúé níâéâðòâéðâíáí è aïðâíæðâíáí iðäðâíííñâíáâéü, níâíâùåþpùéé á nâåå áâé ððâáâíâíéý iøçåéííñâí ó-âðò, òâé è ððâæéðéííñâíùõ ó-âðò àððéâííùõ aïéòâíáíòâ [Néððòéíà, 2008].

Â ïòääåëå êíèæíïäî ôííäà ÄÈÌ

Óñòàííàéèííàÿ ïðíðàííà «ÀÑ-Áèáëèíòåêà–3» áúëà ãîðàáîòàíà è îñíàùåíà ëäóëåí «Đåáéèäý êíéäà», êíòíðûé íçâíleyåò áâñòè êàé òðàáèöèííûé áèáëèíòå÷íûé ó÷åò, óàé è ó÷åò ïðàíòåòàíà èç óñíàíà ðääééíè éíèäè [Pìàòåâà è Èäçàðåíî, 2008].

Íåëüçü íå

oiiyioobu ia iibuuobu iidoacceaaionehite aeaeetioabae, niiaoeaeenobu
eioiote iuobaphonyp nicaaoou aaeiunehoiaaeiiaoy aeaeetioabae, oiiiaia
dhaaeie ieiae, adoeaiiunohiiaia ia aacaa eioaadaoe eiodiaoa MARC, ISAD (g) e
EAD1. iibuuobea niodiay, ia o-ebuuabhuay iibzaanobai
dhaaeie, nifiaaiaay ia iodeiaiaee ianheituei onioaadaahoe e iaaanifiduob oiodiaoiia;
ii, oai iaiaaab, dhaaeeciaaiay, e oae a neeo yoitai caneoaoeaaabhuay aiiaeiaey.

Ò. ï. ï÷åâèäïí íàëè÷èå íà

íðàêòè-åñêî òðîâíå îñòùòå íðåíäíèåíèë ðàçðíçíåííñòè è çàìéíóòíñòè,

Íáúááééíáéý (éíóááðáöéè) ðáçéé-íúð ó-ðáðíúð è ííéñáðáéüíúð ñéñðóáí, ðáñðøéðáíéý èðó éíóíðíäöééííáí íðóáíðéàéà è óóíéöéííáéà. Ýòò ððáíá çáééííáðáí è íáúýñíéí, íí áá çáíá-áí ðáçðááíð-ééàíè èääáéííáéè ááééíúð áíñóðááðñðááííúð ðáñóðñíá, óíðíéðíááíéà êíóíðúð íðíáíçäéàðáíí á ðáíéàð óåááðáéüíúð íðíáðáíí.

Ía ñááñáíýøíéé äáúü á íáéañòè
äíñóáàðñòåâáíííáí áâòòíàòèçèðíâáíííáí ó÷åòà íáúåéòôâ äâèæèíííáí êóëüòóðíííáí
íáñéäæéjy íáúÿâéäáííí áí òíðìëðíâáíéé òð, õ ôåäåðäéüíûð äíñóáàðñòåâáíííûð
éíôîðíàòëéíííûð ñèñòðàí (ÔÄÉÑ): Ôåíòðäéüíííáí ôííäåâíäí èàòàëííà[1]
á àðòðéâííé íáéañòè, Äíñóáàðñòåâáíííáí êàòàëííà ìóçåéííáí ôííäà[2]
è ðåâñòðà éíèæíûð íàïýòíééíâ[3].

Äàæå ïïâåððöïïñòïïà èçó÷åíèå
âïçïïæïïñòåé äàííûö ñèñòåì è ñïïðïåïäëòåëüïíé äîéóïåòåöëè ê íèì
ñïèåäåòåëüñòåðåò ï ðòï, ÷òï è ëò ðäçðàåïò÷ëèè ñïèåäíî åêèåäåþò çíáíèÿì è «ñåïåé»
ïðåäåïåðóïé îäéñòè, è ñïâåððåïï íå ïðåäñòåâëÿþò «ñïïðåäåëüíúå».

Îñîáîâî ðàçäâîðà à ñâýçè ñ ÔÄÈÑ
çàñêóæèåâåò òåìà ïðîâåäåíéy ðàáíò î ïøèôðîâå ê ïðèäèíàëîâ êíèæíûò ïàïyöíèêâ,
åðõêâîñûò äíèòåíóîâ è ìócaéíûò ñíáðàíéé.

Ýòà çàää÷à ïðääñòàâëýåòñý ÷ðäçâù÷àéíí
 âäæíí è ñïtæíí. lìá äíëæíá ðåøàöñý ióòàì ïñóùåñòâëåíèý ñïäöèàëüíûò lÈD è
 lÈlÈD ii ïðääñëäíèþ ñòàíäàðòíûò ðåñàáâàíèé è ñêàíèðóþùåíò lâîðóââàíèþ,
 iðeiäíyäíiò äëý iðeôðîâéé ôííäíâ[4],
 ñ öäëüþ lâûøðåíèý ñïñðäíñïñòè iðeäñíæíâ [Þìàøåâà, 2011á], à òàéæå ðàçðàáîòéå
 åäæíûò ñòàíäàðòíâ iòåíèé è òåõíè÷åñêíâi êííòðíëý êà÷åñòâà ýëåêòðííûò êííèé è
 ûññèðâéé è (ðíð)lòðè.

Íá iáíááð
âáæéíúìè ýâéëþþöñý ïðíáéäíù íáññíå÷åíèý àääééàòðíñòè ýéåéòðííûö êííèé ìðéæíàéö,
eð ìëííûö è ðäíðåçáíðàðéäíñòè, ïðåååéíèý íåðàíèçíâ çåååðåíèý ïäééíñòè
êííèé è eð áññóñåðíñòè; ïðíáéäíù åàðòðñéftí íðååá å ìòñøáíèé ñíçååàáíüö
ýéåéòðííûö êííèé åòðíðíí è lññéåðþùèö ïíéééíèé; åññóñû ïðåàíèçåòèè
ððåíáíèý, áåçííññíñòè, ó÷åðà, èññíëüçåàáíey (â òíì ÷-ñéå ïäáññòðåéé è ýéåéòðíííé
íóáéééàòèè è íóáéééàòèè [Íðååééà, 1990]) ýéåéòðííûö êííèé.

È òîëüêî ïñéå ýòîâî ñóùåñòâåíà è
ìàññïåâî ìåðåâîà à ñâðåðàííûé öèöôðâîé òîðìàò è ìðåàíèçàöèþ äîñòóïà ê
ýéåêòðííù íî ëíèÿ ìñâî õäííûõ è íàèåíèåà èñïíëüçóåìûõ êíèæíûõ ìàïÿòíèå, àððòèåíûõ
äîñòóïàòíóâ è ìóçáéíûõ ñíáðàíèé

Í÷åâèäíí, ðòí

â ýoëõ ðíññáð ñóùáñóâóâò íáíáðíáèíñóú èíòåâðàöèé óñèéèé ðàçéè÷íúõ âåäáíñóâ ñ
öåéüþ áûðâáòéè áåééíûõ ííäðíáíâ, íáíðâáéáííûõ êáé íá íñóùáñóâéáéáéå çàäáá
íðåâñóâáéáéy íá íðíñóí ðøðíéíâ, íí, íðåæäáâñâáí, éâ÷åñóâáííâ (ñ ðí÷éè
çðáééy èíðíðíáòéè) áññóðíáé ëéóëüðóðííó íáñéááéþ, òáé è íá ðåøâíéå íðíáéáí ðèçé÷åñéé
ññóðâííñóé ðííâá.

Niñéñíé ëéòåðàòóðû

Éíñòðóéöèý,

1998 Éíñòðóéöèý íá ó÷åòá áèáééíòå÷ííâ ðííâá. Íðèéàç IÉ ìò 2.12.1998.

Éíñòðóéöèý,

1984 Éíñòðóéöèý íí ó÷åòó è ððâíáíèþ íóçâéíûõ öåííñóâé, íáðíáéüðñý â
âññóäàðñóâáíûõ íóçâýõ ÑÑÑÐ. I., 1984 (ääéñòâóþùáý íá 1.01.2012).

Éíóíðíáòéçàöèý,

2008 Éíóíðíáòéçàöèý ó÷åòíí-ôííáíâíé ðàáíòû. Ñá. ñò. Òðóäû ÁÈÌ. Åúï. 174.
íñéâáà, 2008.

Ííéíæáíéå,

1998 Ííéíæáíéå íóçâéíí ðííâá. Óòâåðæäáíí Ííñòàííæáíéå íðåâèòåéüñóâà ÐÔ
ìò 12.02.1998 ¹ 179.

Íðåâééå,

1990 Íðåâééå èçääíéý èñòðé÷åñééõ äîéóíáíòíâ ã ÑÑÑÐ. 2 å èçä., íåðâðàá. è
äññéí. I., 1990.

Íðåâééå,

2007 Íðåâééå íðåâíéçàöèé ððâíáíèý, êíííéåéðíâáíéý, ó÷åòá è èñííéüçíâáíéý
äîéóíáíòíâ Áððéâáííâ ðííâá Ðíññééñéíé Õåäåðàöèé è äðóâéò ððâéâíûõ äîéóíáíòíâ ã
âññóäàðñóâáíûõ è íóíéöíáéüíûõ àððéâáõ, íóçâýõ è áèáééíòåéáõ, íðåâíéçàöèýõ
Ðíññééñéíé àéâåâííé íáóé. Íðèéàç íéñòðñóâà ëóëüðóðû è íáññíâûõ êíííééâöèé
Ðíññééñéíé Õåäåðàöèé ìò 18.01.2007 ¹ 19.

Néðíòéíà,

2008 Néðíòéíà I.Á. Ëíéàéüíâý áàçà ääííûõ
Íòåééå íéñüíâíûõ èñòí÷ééíâ: ñíâíâùáíéå íóçâéííâ è àððéâííâ ó÷åòá. // Éíóíðíáòéçàöèý
ó÷åòíí-ôííáíâíé ðàáíòû. Ñá. ñò. Òðóäû ÁÈÌ. Åúï. 174. íñéâáà, 2008.

ÓÇ–78

Õåäåðàéüíûé Çàéíí ìò 29.12.1994 ¹ 78–ÓÇ «Í áèáééíòå÷íí ãåééå».

ÓÇ–54

Õåäåðàéüíûé çàéíí ìò 26.05.1996 ¹ 54–ÓÇ «Í íóçâéíí ðííâá Ðíññééñéíé Õåäåðàöèé è íóçâýõ ã
Ðíññééñéíé Õåäåðàöèé»

ÓÇ–125

Õåäåðàéüíûé çàéíí ìò 22.10.2004 ¹ 125–ÓÇ «Íá àððéâíí ãåééå ã Ðíññééñéíé Õåäåðàöèé».

Þìàøåâáà,

<http://textualheritage.org>

2011à Һìаøåâà Һ.р. Йðîâðàììà èíóïðìàòèçàöèè Ôåâåðàëüííàí àðòèäííàí àåâåðñòåà è ïïåâåäíñòåâåííûð åìò ó÷ðåæäåíéé. // Ñïðàâî-íèê ðóêîâäèòåëý ó÷ðåæäåíéé êóëüööðû. 2011. 12.

Piaøåà,

2011á Þíðøðâå Þ.Þ. Ñíçääìéá yéäéòðííúó
éííéé áððééùó äíéóíáíóá: íðíáéäíù è áíçííæíúá ðåðáíèý. Íðíàðéâíí-òåðíé-áñééà
è óåðííéíæ-áñééà áñíäéóù ñíçääíéy yéäéòðííúó éííéé äíéóíáíóá. Íàðéâðéæéù
íðíáéäíííñ áñééà ñíåleíàðá è êððáæííñ ñíðíéà ãðæíéàð 18 íé Íàðéâðéæéù
«Êðùí 2011». «Áéäéëòåðéè è íéíòðíàðéííúá ðåñóðñú à ñíåðåðíáíñí íéðá íàðéè,
éóëüòðû, íáðàçíàíèý è áéçíáñá». 4–12 èþíý 2011, á. Ñóäàè. I., 2011.

Þìàøåâà è Ëàçàðåíêî,

2008 Þíðøðáàà Þ.Þ., Ëàçàðáièí Å.Å. Íòçåéíûé
ó÷åò è ñïñàíèå óííäíà ðääëéíé éíéäæ//Ñíðàâí-íèéé ðóéíâíäèòåëý íðääíèçàöèé êóëüðóðû.
2008 16

2008. 6.

1 «à) ðàçðåáíòèà è ïðíâåäåíéà áíñòäåðñòâåííé ííëèòèêè à
íáëæñòè àððèåííäí åäëèà; á) óñòàííâëåíéå åäëíüô ïðàâèë è ííðì íðääíèçàöèè
óðåíáíèÿ, êííëåèòíâàíèÿ, ó-åòà è ècïíëüçâåàíèÿ
äíéóíåíóíà Áððèåííäí óííäà Ðíññééñéíé Ôååäåðåöèè è êííðìëü çà èõ ñíáëþäåíèå»
[ÔÇ-125]

1 Íå ñîâñåì ïíýòíî, ï÷åìó â

ýòò ñièñîè ôïðìàòiâ íá âîòëè ôïðìàòû MODS (Metadata Object Description Schema (MODS) (<http://www.loc.gov/standards/mods>), METS (Metadata Encoding and Transmission Standard (METS) (<http://www.loc.gov/standards/mets>), è EAC (Encoded Archival Context (EAC) (<http://www.library.yale.edu/eac>), òàêèå ïïäääðæèåàìûå è ðàçâèåàìûå Áèáëèòåêíé Èíäðåññà ÑØÀ.)

[1] <http://212.34.41.11/CFC-search/> - Öåíòðàëüíûé Ôííàïâûé Èàòàëîã.

[2] <http://www.goskatalog.ru/site/> - Äîñóäàðñòâåíüé Êàòåëíà
lóçåéíà Ôïäà

[3] <http://www.mkrf.ru/documentations/order/detail.php?ID=196517> – йдёеàç ІЕ ì 3 ìаÿ 2011 ¹ 429 «â óóâåðæáíè è ïöýéêâ ìóâñáíèÿ áíéóâíòâ ë êíæáíù íàïþòéêà, ðââèñòðàòè êíèæíûò íàïþòéêâ, âåäåíèÿ ðââñòðà êíèæíûò íàïþòéêâ»

[4]

<http://archives.ru/documents/recomendacii-vybor-scan-oborudovanija-2011.shtml> – лò-аò лаò-и-еññëаàаòаëüñêлï еíñòеòоòа ðаïðïäðаòеè (а. Оóëа) î аùïïрéяíеè яаò-и-еññëаàаòаëü-ñêлï ðаáòу (ИЕД) яа оàо: «Даçðаáòеà яаòïæ-анñеòò ðаéñïяíаòеè иï яаúáïðо ñêàïеòобùаâï яаïðоäàаíеv, ñïññïяíаâï яаóâëаòаâïðеòü иïððаáïññеò ðïññеéñеèò аðоëеâï».

